

Č. 11.429

Jazykové právo: Jsou-li dány předpoklady uvedené v odst. 2 čl. 72 jaz. nař. č. 17/1926 Sb., má příslušník státního jazyka nárok na to, aby obec s jednacím jazykem menšinovým k jeho podání učiněnému jen v jazyce státním vydala vyřízení také jen v jazyce státním, nikoliv v tomto jazyce a zároveň v jazyce menšinovém.

(Nález ze dne 21. září 1934 č. 7210/31.)

Věc: Jan F. v D. proti zemskému úřadu v Praze o jazykové právo.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: St-l podal u okr. úřadu v Děčíně stížnost na výměr obecního úřadu v D. z 5. května 1930 v důvodu, že označení obecního úřadu v nadpisu výměru je jen v jazyku německém a výměr je proti ustanovení § 3 odst. 1 jaz. zák. a čl. 72 odst. 2 jaz. nař. dvojjazyčný a nikoli pouze v jazyce státním.

Okr. úřad v Děčíně rozhodnutím ze 3. června 1930 dodal st-li zmíněný výměr obce D. doplněný tak, že slova původně jen německy uvedená byla také v jazyce státním a dodal, že st-l nemá nároku na vyřízení pouze v jazyce státním. V § 3 odst. 1 jaz. zák. a v čl. 72 odst. 2 jaz. nař., že je určeno, že obec, která — jako město D. — má jazyk německý jednacím jazykem, je povinna podání v jazyce čsl. v tomto jazyce vyříditi, že není však stanoveno, že vyřízení musí se státi jen v tomto jazyce a není také zakázáno, že nesmí býti připojeno i vyřízení v jazyce jednacím. Německé vyřízení že má i svůj praktický význam, neboť umožňuje i ulehčuje úřadování úředníkům a zástupcům města státního jazyka neznalým a není nijak na újmu právu strany.

St-lovu odvolání uplatňujícímu nárok na vyřízení pouze v jazyce státním zem. úřad v Praze nař. rozhodnutím nevyhověl a v odpor vzatý výměr potvrdil, poněvadž ani z ustanovení čl. 72 odst. 2 jaz. nař., ani z jiných jazykových předpisů st-li nevyplývá právní nárok, aby obec vydala mu vyřízení vyhotovené pouze v jazyce státním, ani se v témž právním ustanovení obci nezakazuje užití při vyřízení, určeném pro příslušníka státního jazyka, i její řeči jednací vedle jazyka státního. Positivního předpisu o pořadí obou textů v tomto případě není.

O stížnosti napadající toto rozhodnutí nss uvažil takto:

Stížnost namítá: Podle § 3 jaz. zák. jest obec D. povinna česká podání přijímati a vyřizovati. Postup obce v této věci je pak upraven § 8 jaz. zák. a z něho vyplynuvším jaz. nař. č. 17/1926 Sb. Článek 72 jaz. nař., který st-lův nárok normuje, nepraví, že má býti vydáno příslušníku státního jazyka vyřízení také v řeči státní nebo i v řeči státní, nýbrž stanoví způsobem nepřipouštějícím žádnou pochybnost, že český příslušník známý obci jako takový, dostane české výměry. V daném případě byl čl. 72 odst. 2 vyložen způsobem v theorii neobvyklým, proti svému textu, a je úplně nesprávný právní názor, že obec může vydati rozhodnutí v jiném textu, než v jazyce státním, případně v jazyce menšinovém na prvním místě. Stanoví-li čl. 72 jaz. nař. na př. pro domovské

listy státní jazyk a to na prvním místě, i když jde o osobu, která je příslušníkem jazyka menšinového, je vidno, že je úplně nesprávné stanovisko, že není pozitivního předpisu o pořadí textu vyřízení, naopak je vidno, že podle čl. 72 odst. 2 nelze nikdy dojít k výsledku stížnosti v odpor branému. Neprávem tedy bylo rozhodnuto, že možno vydati vyřízení dvojjazyčné s menšinovým textem na prvním místě.

Stížnost je důvodná.

St-1, domáhaje se toho, aby se mu dostalo vyřízení jeho odvolání městským zastupitelstvem v D. výhradně jen v jazyku státním, dovolal se ustanovení čl. 72 odst. 2 jaz. nař. uváděje, že v obecním zastupitelstvu jsou 4 Češi a v obci D. přes 3000 obyvatelů jazyka čsl. Žal. úřad v nař. rozhodnutí nepopřel existenci skutkových okolností uváděných st-lem pro použití ustanovení čl. 72 odst. 2 jaz. nař., nýbrž zamítl st-lovo odvolání z důvodu, že čl. 72 odst. 2 a ani jiný z jazykoprávních předpisů nezakládá pro st-le právní nárok, aby mu obec vydala vyřízení pouze v jazyce státním a že se ani v čl. 72 odst. 2 jaz. nař. obci nezakazuje, aby užila při vyřízení určeném pro příslušníka státního jazyka i svého jednacího jazyka vedle jazyka státního.

V odst. 2 čl. 72 jaz. nař. se stanoví: Obce, pro něž je stanoven obecní neb obvodní notář, dále obce, v jichž zastupitelstvu je členem příslušník jazyka čsl., jakož i obce, v nichž podle posledního soupisu lidu obývá aspoň 20% státních příslušníků čsl. jazyka, jsou povinny vydati vyřízení podání učiněných v jazyku čsl. v tomto jazyku. Takovou povinnost mají i jiné obce, jestliže podle posledního sčítání lidu mají nejméně 3000 obyvatelů a mají úřední sílu znalou jazyka státního (čl. 73 odst. 2). Nepředchází-li podání strany, je-li však obecnímu úřadu známo, že strana je příslušníkem jazyka státního, vydá jí vyřízení v tomto jazyku.

Má-li však ustanovení čl. 72 odst. 2 toto znění, pak není v něm podkladu pro stanovisko, jež ve sporné věci zaujal žal. úřad, že totiž čl. 72 odst. 2 jaz. nař. nezakládá pro st-le právní nárok, aby mu obec D. vydala vyřízení pouze v jazyku státním, resp. že čl. 72 odst. 2 jaz. nař. obci nezakazuje, aby užila při vyřízení určeném pro příslušníka státního jazyka i svého jazyka jednacího vedle jazyka státního, ježto stanoví-li se v odst. 2 čl. 72, že obec za předpokladů tam uvedených je povinna vydati příslušníku čsl. jazyka vyřízení podání učiněných v jazyku čsl. v tomto jazyce, pak pro použití též jiného jazyka vedle jazyka státního není místa, ježto předpisem o tom, že se má použití jazyka státního, vylučuje se možnost použití jazyka jiného, byť i jen vedle jazyka státního.

Že čl. 72 odst. 2 jaz. nař. nechtěl připustiti dvojjazyčnost, t. j. aby obce vedle jazyka státního používaly současně svého jednacího jazyka menšinového, o tom svědčí ustanovení odst. 3 čl. 72, které uvádí, kdy obec může použití státního a svého jednacího jazyka současně.

Je tedy právní stanovisko, jež žal. úřad v daném případě zaujal, mylné.

Pokud pak jde o otázku platnosti ustanovení čl. 72 odst. 2 zodpověděl ji nss již v četných nálezech kladně (viz na př. nál. Boh. A 8134/29) a trvá na tomto názoru i v tomto případě.